

**Bruxelles, 20. listopada 2025.
(OR. en)**

14231/25

**COAFR 277
CFSP/PESC 1497
COPS 515
DEVGEN 183
COHOM 153
COHAFA 83**

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Predmet:	Zaključci Vijeća o Sudanu

Za delegacije se u prilogu nalaze Zaključci Vijeća o Sudanu, koje je Vijeće za vanjske poslove odobrilo na sastanku 20. listopada 2025.

Zaključci Vijeća o Sudanu

1. Europska unija (EU) oštro osuđuje aktualni sukob u Sudanu, koji već treću godinu zaredom uzrokuje gubitak tisuća života i goleme poteškoće za sudanski narod te predstavlja ozbiljnu prijetnju stabilnosti i sigurnosti u široj regiji.
2. EU je iznimno zabrinut zbog jedinstva, teritorijalne cjelovitosti i stabilnosti Sudana, koji su ozbiljno ugroženi, uza sve veću političku i etničku rascjepkanost. To je dodatno pogoršano pojavom paralelnih upravljačkih struktura, što snažno osuđujemo. Stoga EU ponovno potvrđuje čvrstu predanost suverenitetu, jedinstvu i teritorijalnoj cjelovitosti Sudana. EU odbacuje sve pokušaje podjele Sudana.
3. Kao supredsjedatelj konferencija u Parizu i Londonu za Sudan i susjedne zemlje, EU je pokazao predanost podupiranju sudanskog naroda i preuzimanju aktivne uloge u sveobuhvatnom rješavanju sukoba.
4. EU traži veću suradnju sa svim sukobljenim stranama, odnosno: a) konstruktivno sudjelovanje u pregovorima o trenutačnom prekidu vatre i vjerodostojnom i uključivom mirovnom posredovanju, koje će dovesti do trajnog prekida neprijateljstava; b) osiguravanje brzog, neometanog i održivog pristupa humanitarnoj pomoći i zaštite civila u cijelom Sudanu; c) vjerodostojno preuzimanje obveza za olakšavanje istinski uključivog, reprezentativnog i neovisnog civilnog upravljanja; d) ponovnu uspostavu i jačanje vladavine prava, preuzimanje odgovornosti, poštovanje međunarodnog prava, uključujući međunarodno humanitarno pravo i pravo o ljudskim pravima, te pravdu u Sudanu.

5. EU će surađivati sa svim sukobljenim stranama, što je važno za postizanje navedenih ciljeva, imajući pritom na umu da se time ne legitimizira nijedna upravljačka struktura izvan uključive civilne političke tranzicije. EU će povećati taj angažman, pod uvjetom da se ostvari vjerodostojan napredak u postizanju ključnih zahtjeva EU-a. EU će i dalje aktivno sudjelovati, među ostalim na najvišoj razini, u nastojanjima da se pronađe održiv kraj sukoba. Pritom će djelovati jedinstveno, promičući uključive formate i osiguravajući potpunu koordinaciju s relevantnim akterima istih stavova. Nastavit će upotrebljavati i, gdje je to moguće, pojačati upotrebu cijelog niza instrumenata vanjske politike koji su mu na raspolaganju, uključujući, prema potrebi, ciljane mjere ograničavanja, kako bi se postiglo mirno rješenje krize.
6. Sudanska kriza ugrožava područja u kojima EU i Afrika dijele ključne strateške interese, kao što su borba protiv terorizma, nezakonite migracije i trgovina ljudima te zaštita regionalne stabilnosti i pomorske sigurnosti u Crvenom moru. EU je izrazito zabrinut zbog rizika od prelijevanja sukoba, posebno na Rogu Afrike i u Sahelu, te zbog njegovih posljedica na nezakonite migracijske tokove prema Europi.
7. EU naglašava da primarnu odgovornost za okončanje sukoba snosi vodstvo Sudanskih oružanih snaga (SAF) i Snaga za brzu potporu (RSF), kao i oni koji im pružaju izravnu i neizravnu potporu. EU poziva sve sukobljene strane na konstruktivan angažman u uključivim pregovorima o prekidu vatre i ističe hitnu potrebu za vjerodostojnim i uključivim procesom posredovanja koji vodi do pravednog, sveobuhvatnog i trajnog mira. EU također poziva sve vanjske aktere koji zaraćene strane izravno ili neizravno opskrbljuju oružjem ili im pružaju financijsku potporu ili potporu bilo koje druge vrste da to odmah prekinu i da poštuju UN-ov embargo na oružje.

8. EU će nastaviti blisko surađivati s partnerima na koordiniranim regionalnim i međunarodnim naporima u posredovanju, posebno onima pod vodstvom Afričke unije (AU), Ujedinjenih naroda (UN), Međuvladinog tijela za razvoj (IGAD), Saudijske Arabije i Sjedinjenih Američkih Država. EU pozdravlja napore koje su četiri strane –SAD, Saudijska Arabija, Egipat i Ujedinjeni Arapski Emirati – uložile u najrecentniju izjavu o ponovnoj uspostavi mira i sigurnosti u Sudanu. Nastojanja EU-a da održi otvorene kanale komunikacije sa svim stranama i podupire pronalazak održivog okončanja sukoba pojačani su i angažmanom posebnog predstavnika EU-a za Rog Afrike, među ostalim inicijativom za zaštitu kritične infrastrukture, kao i potporom suradnji sa sudanskim civilnim akterima. Inicijativa EU-a za zaštitu kritične infrastrukture, utemeljena na suradnji Unije sa svim sukobljenim stranama, izraz je aktivnog i integriranog pristupa EU-a posredovanju u tom sukobu i služi za operacionalizaciju potrebe za zaštitom civila u Sudanu.
9. EU ponovno ističe važnost uključivog i transparentnog političkog procesa pod vodstvom Sudana, čiji je cilj postizanje neovisnog civilnog upravljanja. Ključno je da se tim procesom zaštititi potpuno, ravnopravno i smisleno sudjelovanje žena, mladih i osoba koje pripadaju marginaliziranim zajednicama iz regija koje su osobito pogođene sukobima. EU također naglašava i zagovara ključnu ulogu civilnog društva, koje osigurava da u svim političkim dijalozima zaista budu odražene težnje i raznoliki stavovi Sudanaca.
10. EU je duboko zabrinut zbog alarmantnog pogoršanja humanitarne krize u Sudanu jer je taj sukob doveo do najozbiljnije humanitarne katastrofe na globalnoj razini, s potvrđenom gladi u nekim dijelovima zemlje, te je i dalje potpiruje. Posebno zabrinjavaju alarmantna izvješća o dosad nezabilježenoj razini nasilja i napada na civile, uključujući seksualno i rodno uvjetovano nasilje te ozbiljne posljedice sukoba na žene i djevojčice. EU poziva sve strane da poštuju svoje obveze u skladu s međunarodnim humanitarnim pravom i pravom o ljudskim pravima poduzimanjem svih mogućih mjera za zaštitu civila i civilnih objekata. EU će nastojati iskoristiti svoj diplomatski angažman i surađivati s partnerima kako bi se unaprijedile konkretne mjere za zaštitu civila i civilne infrastrukture. EU također izražava pohvalu susjednim zemljama zbog potpore koju pružaju žrtvama sukoba koje traže zaštitu izvan sudanskih granica.

11. EU svjedoči zabrinjavajućem smanjenju humanitarnog prostora. Birokratske prepreke i drugi oblici ometanja i dalje sprječavaju da pomoć kojom se spašavaju životi dopre do onih kojima je najpotrebnija. Nadalje, rat u Sudanu postao je jedan od najsmrtonosnijih za humanitarne radnike bilo gdje u svijetu. EU poziva sve sukobljene strane da bez odgode uklone sve prepreke koje ometaju isporuku humanitarne pomoći i osiguraju trenutačan, bezuvjetan, siguran i neometan pristup humanitarnoj pomoći te da prekinu namjerno ometanje i zaštite civile, uključujući humanitarne radnike, u skladu sa svojim obvezama iz Deklaracije iz Džede i s međunarodnim humanitarnim pravom. EU odaje priznanje hrabrosti i predanosti lokalnih i međunarodnih humanitarnih radnika, uključujući skupine za uzajamnu pomoć kao što je inicijativa Prostor za odgovor na hitne situacije (engl. *Emergency Response Rooms*, koja je primila nagradu EU-a za ljudska prava za 2025.) i volonterske inicijative, uglavnom pokrenute zahvaljujući angažmanu žena, koje i dalje pružaju pomoć za spašavanje života u iznimno zahtjevnim uvjetima.
12. EU je ozbiljno zabrinut zbog raširenih i dobro dokumentiranih kršenja međunarodnog humanitarnog prava i prava o ljudskim pravima diljem Sudana. EU nedvosmisleno osuđuje sva takva zlodjela, od kojih se mnoga čine sustavno i u alarmantnom opsegu te imaju razoran učinak na civilno stanovništvo, posebno na žene i djecu, kao i na osobe u ranjivom položaju. EU podsjeća na obveze na temelju međunarodnog humanitarnog prava i Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 2736 (2024) te zahtijeva da RSF zaustavi opsadu El Fashera i poziva na povlačenje svih boraca koji ugrožavaju sigurnost i zaštitu civila.
13. EU ističe ključnu važnost osiguravanja odgovornosti za sva kršenja međunarodnog prava, uključujući kršenja međunarodnog humanitarnog prava i prava o ljudskim pravima. Trajno nekažnjavanje uzrokuje nova zlodjela. U izvješću Neovisne međunarodne misije za utvrđivanje činjenica (IIFFM) za Sudan utvrđeno je da su obje strane u sukobu prekršile međunarodno pravo, što se smatra međunarodnim zločinom, pri čemu je RSF počinio ratne zločine i zločine protiv čovječnosti, a SAF je prekršio međunarodno humanitarno pravo i pravo o ljudskim pravima, što se također smatra ratnim zločinom. EU je i dalje predan podupiranju napora za dokumentiranje i istragu takvih kršenja. EU osuđuje sustavnu cenzuru i gušenje slobode medija uhićenjima, napadima i prijetnjama čija su meta borci za ljudska prava, novinari i medijski djelatnici, čime se doprinosi nekažnjavanju i raširenim dezinformacijama.

14. U tom kontekstu EU prepoznaje i snažno podupire ključnu ulogu aktera civilnog društva, organizacija za ljudska prava i mehanizama odgovornosti, uključujući IFFM za Sudan, stručnjaka za ljudska prava u Sudanu kojeg je imenovao UN, Ured visokog povjerenika UN-a za ljudska prava za Sudan, Međunarodni kazneni sud i Zajedničku misiju za utvrđivanje činjenica za Sudan pod mandatom Afričke komisije za ljudska prava i prava naroda. EU će se nastaviti zalagati za proširenje mandata Međunarodnog kaznenog suda i embarga na oružje na cijelu zemlju. EU poziva sve strane da u potpunosti surađuju s tim subjektima. Također bi trebalo osigurati odgovornost za povrede Bečke konvencije o diplomatskim odnosima (npr. sustavna pljačka diplomatskih misija i rezidencija).
15. U reakciji na aktualni sukob EU je pojačao humanitarne napore i nastaviti će pružati principijelnu hitnu potporu za spašavanje života utemeljenu na potrebama kako bi se zajamčila neposredna pomoć i zaštita najugroženijem stanovništvu, gdje god se nalazilo. To uključuje odgovor na ozbiljnu krizu u pogledu sigurnosti opskrbe hranom i prehrane u toj zemlji te humanitarnu potporu osnovnim uslugama. EU također pruža potporu onima koji su pobjegli u susjedne zemlje i njihovim domaćinima.
16. EU je i dalje predan podupiranju otpornosti sudanskog stanovništva, na temelju povezanosti humanitarne pomoći, razvoja i mira. Spreman je doprinijeti rehabilitaciji osnovnih socijalnih usluga u cijelom Sudanu čim to politički uvjeti dopuste te poduprijeti siguran, dostojanstven i dobrovoljan povratak raseljenih sudanskih državljana i izbjeglica. Dugoročni gospodarski oporavak Sudana ovisit će o mirovnom rješenju i uspostavi civilne tranzicijske vlade, kao i sveobuhvatnim makroekonomskim reformama, otpisu duga, pristupu financiranju i održivim stranim ulaganjima, što je usko povezano s uspostavom reprezentativnog i uključivog političkog procesa na čvrstim temeljima, kojim se osigurava odgovornost i jača vladavina prava.
17. EU priznaje neotuđiva prava sudanskog naroda na slobodu, mir i pravdu te ponovno ističe čvrstu predanost podupiranju Sudana u njegovim naporima za očuvanje svojeg jedinstva i teritorijalne cjelovitosti te postizanje trajne stabilnosti, demokracije i održivog blagostanja.